

komme til et godt Resultat. Saaledes ogsaa i nærværende Tilfælde. Her kan Vurdering finde Sted, enten af Fogedvidnerne eller af Retten udmeldte Mænd, som skal skønne over, hvor meget den paagældende Ting er værd. Hvad brugte Ting er værd, er det overordentlig vanskeligt at skønne over. Nogle siger f. Eks. om et Par Bukser eller en Frakke: Naar en anden Mand har haft dem paa for at prøve dem, er det brugte Klæder, og jeg vil ikke gaa med dem, deres Værdi i Forhold til nye er aldeles forsvindende. Andre siger om en Maskine det samme: Den Dag, da jeg ikke har Brug for Maskinen, selv om den kun har gaaet hos mig et Par Dage, hvad er den saa værd, hvor skal jeg blive af med den? Meget kommer an paa den Praksis, som uddanner sig i disse Forhold, og paa den Samvittighedsfuldhed, der af Dommeren, Fogeden og Vurderingsmændene vil blive lagt for Dagen, thi det er klart, at en Symaskine, som har været en Maaned i en Syerskes Besiddelse, kan ikke kaldes ubrugt, men den er lige saa god som ny, intet Menneske kan fornuftigvis for Alvor paastaa, at en Symaskine, der kunde holde til at sy baade Dag og Nat i 10—12 Aar, skulde tage nævneværdig Skade af at være brugt 14 Dage eller en Maaned. Det kommer altsaa an paa at faa uddannet en Praksis, hvorved man takserer Tingen paa en rimelig Maade, saa at den Køber, som ikke kan opfylde sine Forpligtelser, ikke bliver forurettet ved at skulle erstatte Tingens manglende Værdi med for stort et Beløb. Meget kommer, som sagt, an herpaa, men jeg tvivler ikke om, at baade vore Dommere, Fogeden, de udmeldte Mænd og Fogedvidnerne i den Retning vil bære sig fuldkommen samvittighedsfuldt ad, saa at en Misligholder, der ikke forsætlig har beskadiget Tingen, men leverer den god tilbage, slipper for at lide Uret.

En af de vigtigste Bestemmelser i Lovforslaget findes i § 15, idet den lukker Døren for en Omgaaelse af Lovens Bestemmelser. Hvad nyttede det, at vi lavede Regler for Køb paa Afbetaling, naar man kunde ende den trykte Formular i enhver Afbetalingskontrakt med disse Ord: Lov af den og den Dato findes ikke herpaa anvendelig. Dette er umuliggjort. Enhver Overenskomst om, at denne Lov ikke gælder, er kendt død og magtesløs og vil være uden Kraft, naar den kommer for Dommer eller Foged. I saadanne trykte Formularer til Kontrakter, som Sælgeren kan udenad, men som Køberen neppe en

Gang læser igennem — det er nemlig et Særkende for vor Nation, at det næsten er umuligt for selv den samvittighedsfuldeste Mand at faa en anden til at gennemlæse den trykte Tekst i en Kontrakt, den anden siger: Det er nok rigtigt, hvad der staar, for det er jo trykt, og der findes herhjemme Folk, som misbruger deres Medmennesker paa den Basis —, kan der findes en Passus om, at naar Køber og Sælger bliver uens, altsaa naar Kontrakten misligholdes, substituerer Køberen ved Generalfuldmagt N. N., hvem han giver Bemyndigelse til i enhver Retning at afgive Erklæring og møde for ham. Vedkommende N. N. er sjældent Sælgeren selv, men meget almindeligt Sælgerens Fuldmægtig, og det bliver Hip som Hap, saa er Sælgeren repræsenteret paa begge Sider, og saa skal han nok faa sin Ret og endda mere til. Dette er fuldkomment umuliggjort ved Slutningen i § 15, hvor det siges, at et saadant Skridt er uden Retsvirkning.

I Lovforslagets § 15 staar, at denne Lov træder i Kraft samtidig med Loven om Aftaler. Lovforslaget om Aftaler er ligesom Lovforslaget om handelsrejsende og nærværende Lovforslag Resultatet af den nedsatte Kommissions Arbejde. Jeg tror, at alle Tingets Medlemmer med mig vil være enige om, at det er et godt og honnet Stykke Kommissionsarbejde, der her er lagt frem paa Tingets Bord. Det er let forstaaeligt i sin Tekst, og det kommer til Resultater, som omtrent vil forhindre, at Uret begaas, og der vil derigennem kunne naas et Resultat, der virker retfærdigt til begge Sider. Jeg føler mig taknemmelig overfor de udmærkede Mænd, der har siddet i denne Kommission. Jeg kunde ønske, at ogsaa de to andre Lovforslag var til Behandling her i Øjeblikket, men de er fremsatte i Landstinget. Vi har imidlertid forhaabentlig snart Fornøjelsen af at se dem hernede.

Men vigtigere end alt, hvad jeg her har sagt, endogsaa vigtigere end at forhindre Misbrug med Hensyn til Salg paa Afbetaling af Symaskiner, Møblement o. s. v., skønt det kan være vigtigt nok, er det, at de tre nordiske Riger vænner sig til at udøve, hvad man kan kalde praktisk Skandinavisme, ved at bringe ensartede Lovgivningsforanstaltninger frem, og dette er gjort gennem denne Kommission og den tilsvarende i Norge og den tilsvarende i Sverige paa en saa udmærket Maade, at den ene har taget mod Ændringer og Rettelser af den anden, at det samme Resul-